

UKWỌRỌ IKỌ KE ENYỌŃ OBOT, AKPA IKPEHE

Matthew 5:1-48

ỌYỌHỌ UKPEP-ŃKPỌ 19 – Eke Ikpọ Owo

IKỌ IBUOT: “Kpa ntre yak uñwana mbufo ayama ke iso owo, man mmọ ekut nti utom mbufo, enyuñ etoro Ete mbufo emi odude ke heaven” (Matthew 5:16).

I Nti Ido Usukkiet Emi Nditọ Abasi Edotde Ndinylene Man Mmọ Ekeme Ndiduk Heaven

1. Mmọ eke ebuenede ke Spirit, oro edi nsuhọre-idem, Obio Ubọñ Heaven enyene mmọ, Matthew 5:3; 18:4; Mme Nke 29:23; Luke 14:11; James 4:10
2. Mmọ eke etuañade, oro edi mbuñọ-esit, Abasi eyedọñ mmọ esit, Matthew 5:4; Psalm 34:18; Isaiah 57:15
3. Mmọ eke enyenede ifure-ifure ido ke ererimbot emi, eyeda isọñ enyene, Matthew 5:5; Zephaniah 2:3; Matthew 11:29
4. Mmọ eke ekopde biọñ ye nsat-itọñ, oro edi udọñ ñkpọ spirit; eyenyene uyuhọ ke spirit, Matthew 5:6; Mme Nke 27:7; Psalm 63:1; Isaiah 26:9
5. Mmọ eke etuade owo mbom, mbom Abasi eyedi utip mmọ, Matthew 5:7; 6:14; Luke 10:36, 37
6. Mmọ eke esit asanade, oro edi edisana uwem, enyene unen ndikut Abasi, Matthew 5:8; John 17:9-26; I John 3:2, 3
7. Mme anam emem, oro edi, mme enyene esit emem, mmọ edi nditọ Abasi, Matthew 5:9; Nwed Mbon Rome 14:19
8. Mmọ emi emede ime ke ini ukọbọ, Obio Ubọñ Heaven edi utip mmọ, Matthew 5:10; James 1:4
9. Ndibiom esuene Krọs, inemesit edi utip mmọ, Matthew 5:11, 12; Utom Mme Apostle 5:41; 2 Peter 2:20, 21; 4:12-19

II Ekabare Akani Ibet Ke Uñwana Obufa Ediomini

10. Mbet Esie edi inuñ isọñ ye uñwana ererimbot, Matthew 5:13-16; 4:19; Luke 14:34, 35
11. Christ edi uyọhọ ibet man oto do Nditọ Abasi ekpenim kpukpru ibet, Matthew 5:17-20; Nwed Mbon Rome 8:3, 4
12. Jesus akabare ibet emi akpande uwot owo, Matthew 5:21-26; Exodus 20:13; 1 John 3:15
13. Jesus akabare ibet emi akpande erisin efibe, Matthew 5:27-32; Exodus 20:14
14. Jesus akabare ibet emi akpande owo nditomo idemesie, Matthew 5:33-37; Exodus 20:7; Leviticus 19:12; James 5:12
15. Jesus asua ọnọ spirit usio usiene añwa-añwa, Matthew 5:38-42; Leviticus 24:20; Nwed Mbon Rome 12:19
16. Ibet Jesus ke abaña ndima mme asua nnyin, Matthew 5:43-47; Nwed Mbon Rome 12:14
17. Udọñ ndiyom mfọn-mma eke nditọ Abasi, oro edi Edisana Uwem, Matthew 5:48; Genesis 17:1; Mme Hebrew 6:1.

SE EKPEPDE EBAÑA

Ke ini ekenọde Ibet ke Obot Sinai, Nditọ Israel ema esik efiak edem oto ke ndik Abasi emi okodude do. Ke ini ukwọrọ ikọ ke enyọñ obot, utu ke ubierikpe ndiyarare idem, nnyin ikut mfọn Abasi nte ayararede. Ntem, mme owo ema esaña ekpere Jesus man ekop ikọ Esie. Emi onyuñ edi ata eti uwut-ñkpọ ke abaña se John ọkọdọhọde ete, ekenọ Ibet oto ke ubọk Moses, edi mfọn ye akpanikọ okoto ke Jesus Christ.

“Ndien ata ediwak otu owo eto ke Galilee ye Decapolis ye Jerusalem ye Judea ye edem Jordan oko esaña ye Enye” (Matthew 4:25). Akwa otu owo ema eboho ke mben akamba obot. Jesus ọtọñọ ukwọrọ-ikọ Esie ke ndinam mme owo oro efiọk usuñ nte mmọ ekemedede ndibọ eridiọñ, mme usuñ nte owo ekemedede ndinyene ata inemesit.

“Ọfọfọn ọnọ mmọ eke ebuenede ke Spirit.” Nso ke nnyin inyene ndida nto ke akpa eridiọñ emi Enye etiñde abaña? Nsuhoridem. Emi ikwọrọke ite ke owo enyene ndidi ubuene ke ñkpọ uwem emi, mme ndinyuñ nnana ifiọk, edi ọwọrọ owo ndikañ edinen ido idem esie.

“Ọfọfọn ọnọ mmọ eke etuañade.” “Nditua” ọwọrọ owo ndinyene ata mbuñọ-esit ye mfuho ke abaña idiok-ñkpọ. Spirit mbuñọ-esit itreke ke ini owo ọbọñde akam enyene edikan. Nte owo esesik ekpere ke spirit ntre ke enye okut ufañ eke anade ọnọ enye ndisim. Nte enye okokut ufañ eke atarade ana, ntre ke enye okut ukpeme Abasi, ntre ñko ke enye okut unana esie.

“Ofọfọn ọnọ mmọ eke enyenede ifure-ifure ido.” Kpukpru nkpo eke nnyin ikutde mi edi isio ye se idude ke ererimbot. Ererimbot eda ifiok ye edu uwem mmọ eto mbon nnyom-iko, edi idaha ito mmọ emi enyenede ifure-ifure ido.

Mme ukpep-nkpọ edidiọn emi anam añwaña mme nkpo eke odotde owo ndinyene mbemiso enye ekeme ndibe nduk ke Obio Ubọn Abasi. Nnyin ikemeke ndiduk Obio Abasi, edieke nnyin mibemke iso kaña inyene Obio Ubọn Abasi ke esit nnyin.

Ke obio kiet emi ekperede Inyañ Inuñ, inuñ ama odu ke mben esie emi ofum, oyobio ye edim akabarade oto enye. Inuñ oro ama akabare adaba, inyuñ inyeneke aba inem oto ke ntak emi mikofukke enye. Jesus ọnọ uwut-nkpọ emi nte ntọt ke abaña mfiak-edem. Enye nko eneñere etiñ abaña ufọn nnyin ndiyak uñwana nnyin ayama, ndiyọhọ ye nti utom. Nnyin inyene nkọri ke mfọn Abasi oto ke ndinanam se nnyin ikpepe.

Jesus owut nnyin idaha eke Ibet enyenede. Idighe koro ibet oro ekedide usuhọre nkpo, mme eke edomode ese ndien ikemeke ndinam utom, oro ekesin Jesus edi; edi koro Abasi akadade Obufa Ediomu edi emi okonode Ibet ata edikabare esie. Enye ndinam Ibet ọfọn ama idighe nte mme owo ekerede ete ke anam mmọ ebọhọ kpukpru se Ibet oyomde oto mmọ. Emi idighe ntre. Duñhọre ke Obufa Ediomu ọtọhọre ke eritọhọre tutu osim utit, ndien afo eyekut ete ke etọhọre ntak esọhọre ibet nti edu uwem do. Ke obufa ediomu, se eneñerede etiñ ebaña edi ndinyene ata edinen spirit Ibet emi ọwọhọre ete enyene ndiwewet Ibet ke esit nnyin. Kpukpru Ibet nti ido eke anade nte kpukpru owo enyene, emi okodude toto ke eritọhọre, osuk ododu, ibebe ifep.

Jesus otim anam añwaña onyuñ asua ọnọ owo ndisin efibe. Mfin emi, mme owo ke edọhọre ete ke edieke owo eke ama okwọhọre ke ndọ afiakde okodọre ndọ nte mbet obio onyimedede, mbemiso enye oduk ufok Abasi, ufọn iduhe enye ndidianare aba. John ọduok owo mmọn okodọhọre Herod ete ke inenke enye ndida nwan eyen-eka esie ndọ.

“Ekutomo baba nkpo kiet. Edi yak ikọ mbufo edi. Edi ntre, ye, Idighe ntre,” Ndusuk nditọ Abasi inamke item emi mfin. Ediwak nwed ibet esine ikọ emi “mme ndisọhọre” emi ewetde ke ema ekewet “ndiñwọhọre” koro mme ete-ete nnyin ikenyimeke ndiñwọhọre nkpo ekededi. Inaha nte eyen Abasi emenere ubok esie ndida uñwọhọre ke iso Abasi, edi enye ekeme ndisọhọre ikọ esie.

“Ofọfọn ọnọ mmọ eke ekopde biọn ye nsat-itọn edinen ido.” “Owo eke oyuhọre eyedigi aran-okwok ke ukot: ndien kpukpru ndot-ndot nkpo eniñe owo ọ-biọn” (Mme Nke 27:7).

“Ofọfọn ọnọ mmọ eke etuade owo mbom.” Ke ererimbot, esima ndituk owo eke atuade owo mbom; ke ntre esiwak ndidọhọre ete, “tuk enye mbemiso enye otuk fi.” Edi mmọ eke etuade owo mbom, Abasi eyetua mmọ mbom.

“Ofọfọn ọnọ mmọ eke esit mmọ asanade.” Ekeme nditiñ kpukpru emi ke ikọ kiet: Edisana-Uwem. Eneñere ewut ete ke edisana-ido mme edinam asana enyene ebuana ye owo ndikut Abasi. Ke esiode edisana-ido efep baba owo kiet idikwe Ọbọn. John ewet ete, “Nnyin iyebiet Enye; koro nnyin iyekut Enye nte Enye edide.” Ke ikọ efen, edieke owo oyomde ndikut Abasi, enye enyene ndibiet Enye. Owo ekeme ndikut nte edide ata akpan nkpo owo ndikabare mbiet Abasi. Nte akpatre ikọ, Jesus ọdọhọre ete: “Mbufo efọn ema ndien, kpa nte Ete mbufo ke heaven ọfọnde ama.”

“Ofọfọn ọnọ mme anam emem.” Emi iwọhọre ndibok mme owo ọtọ kiet nnyuñ mkpe emem ke ufot mmọ ikpọn-ikpọn. Edi eyen Abasi emi enyenede emem ke esit esie, edi anam emem ke uduot esie. Paul okonọ item ete: “Eñwana nte mbufo ekekeme, ndidu ke emem ye kpukpru owo.”

“Ofọfọn ọnọ mmọ eke owo ekobode mmọ ke abaña edinen ido.” Jesus ikodipke mbet Esie ke ndinam mmọ efiok ete ke mme owo eyekobọ mmọ. Emi ekesin Enye ọdọhọre ete, “Edieke ererimbot esuade mbufo, mbufo emefiok ete, enye ama ebemiso asua Mi, ndien edisua mbufo.”

“Ofọfọn ọnọ mbufo ke adañemi owo edisuñide mbufo.” Peter anam nnyin ifiok ite, “Edieke mbufo emede ime ke ini ekutde ndutuhọre ke erinam nti nkpo, oro edi se inemde Abasi esit.”

MME MBUME

1. Kpep mme Ofọfọn usukkiet emi sin ke ibuot.
2. “Edinen ido mme Pharisee” ọwọhọre nso?
3. Edieke eyen-eka nnyin enyenede utok ye nnyin, edi itie anie ndiyom ndineñere se ikwañade?
4. Siak enyiñ owo ke Akani Ediomu emi ekenyenede ifure-ifure ido?
5. Nnyin ikeme didie ndinyene edisana esit?
6. Ewe “Ofọfọn” edi eti eñwọhọre ọnọ mmọ eke eyomde Abasi?
7. Siak mme ndusuk usuñ emi Christ akanamde Ibet oyohọ.

8. Siak mme usuñ emi nnyin ikemedede ndinam uñwana nnyin ayama.
9. Nso idi ebuana emi nti utom enyenede ye edinam uñwana nnyin ayama?
10. Nso ye nso edi uwot owo?
11. Nọ uwut-ñkpọ ndiyarade se ndika “ọyọhọ itiat iba” ọwọrọde.
12. Ke ewe usuñ ke ana nte ima owo Abasi okpuhọre ye eke owo Publican?